C/2026/3938

1.9.2026

# PRIPOROČILO SVETA

## z dne 10. julija 2026

## o ekonomski, socialni, strukturni in proračunski politiki ter politiki zaposlovanja Slovaške

(C/2026/3938)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ([1]) in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ([2]) ter zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2024/1263 določa cilje okvira ekonomskega upravljanja, s katerim se želi spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerne javnofinančne primanjkljaje. Uredba določa, da Svet in Komisija izvajata večstranski nadzor v okviru evropskega semestra v skladu s cilji in zahtevami iz Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Evropski semester vključuje zlasti oblikovanje specifičnih priporočil za države in nadzor nad njihovim izvajanjem.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011 ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

(2) Komisija je 25. novembra 2025 sprejela mnenje o osnutku proračunskega načrta Slovaške za leto 2026. Na isti datum je Komisija na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2026, v katerem je Slovaško opredelila kot eno od držav članic, za katero bi bilo treba opraviti poglobljeni pregled. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja, priporočilo za priporočilo Sveta o človeškem kapitalu v Evropski uniji ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2026, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja ([3]) sprejel 21. aprila 2026, skupno poročilo o zaposlovanju in priporočilo o človeškem kapitalu pa 9. marca 2026.

(3) Komisija je 29. januarja 2025 objavila kompas za konkurenčnost, tj. strateški okvir, katerega cilj je v naslednjih petih letih povečati svetovno konkurenčnost Unije. V njem so opredeljeni trije nujni elementi preobrazbe za trajnostno gospodarsko rast: inovacije, razogljičenje in konkurenčnost ter varnost. Kompas za konkurenčnost je od objave podlaga za delo v okviru evropskega semestra, s čimer zagotavlja, da so ekonomske politike držav članic skladne s strateškimi cilji EU, ter ustvarja enoten pristop k ekonomskemu upravljanju, ki spodbuja trajnostno rast, inovacije in odpornost po vsej Uniji.

(4) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2026 nadalje razvija skupaj z zaključno fazo izvajanja Mehanizma za okrevanje in odpornost ([4]). Načrti za okrevanje in odpornost so bili skupaj s financiranjem kohezijske politike bistveni za uresničevanje prednostnih nalog politike v okviru evropskega semestra, saj so morali učinkovito obravnavati vse ali pomemben del izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v nedavnih ciklih, programi, ki se financirajo iz evropske kohezijske politike, pa so morali upoštevati specifična priporočila za države. Ker se Mehanizem za okrevanje in odpornost bliža koncu svoje življenjske dobe, je še vedno bistveno, da se ohranijo in nadgradijo reforme in naložbe, ki se izvajajo z njegovo podporo, zlasti tiste, ki prispevajo k obravnavi izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih za države.

(5) Komisija je 3. junija 2026 objavila poročilo o državi za Slovaško za leto 2026. V njem je ocenila napredek Slovaške pri izvajanju specifičnih priporočil za državo za leto 2025 ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost na Slovaškem. Na podlagi te analize so bili v poročilu o državi opredeljeni najbolj pereči izzivi, s katerimi se srečuje Slovaška. V njem je bil tudi ocenjen napredek Slovaške pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjševanja revščine in socialne izključenosti ter ciljev trajnostnega razvoja ZN.

([3]) UL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.
([4]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

(6) Komisija je za Slovaško opravila poglobljeni pregled v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 1176/2011. Glavne ugotovitve ocene služb Komisije o makroekonomskih ranljivostih za Slovaško za namene navedene uredbe so bile objavljene 20. maja 2026 ([5]). Komisija je 3. junija 2026 ugotovila, da na Slovaškem obstajajo makroekonomska neravnotežja. Slovaška se zlasti sooča z ranljivostmi, povezanimi z zunanjim in javnofinančnim saldom, konkurenčnostjo, trgom stanovanjskih nepremičnin in zadolženostjo gospodinjstev, pri čemer so ukrepi politike še vedno omejeni. Medtem ko se je primanjkljaj na tekočem računu v letu 2025 zmanjšal zaradi nižjih cen energije in večjega izvoza, naj bi se v letu 2026 zaradi poslabšanja zunanjih razmer poslabšal. Javnofinančni primanjkljaj se je v letu 2025 zmanjšal, vendar je še vedno velik in bremeni zunanje salde. Poleg tega naj bi bil v letu 2026 večinoma nespremenjen, v letu 2027 pa naj bi se ob predpostavki nespremenjenih politik povečal, zaradi česar naj bi bil javni dolg višji. Inflacija je bila v letu 2025 precej nad ravnjo euroobmočja, deloma zaradi povišanja stopenj DDV, osnovna inflacija pa naj bi v letu 2026 ostala med najvišjimi v euroobmočju. Hitro rastoči stroški dela na enoto so dodatno oslabili konkurenčnost in naj bi v letu 2026 še vedno razmeroma hitro rasli. Cene stanovanjskih nepremičnin so se v letu 2025 zaradi nižjih hipotekarnih obrestnih mer močno povišale in bodo zaradi omejene ponudbe verjetno še naprej hitro naraščale. Z nižjimi obrestnimi merami in višjimi dohodki se je povečalo tudi zadolževanje gospodinjstev. Napredek politike je bil omejen. V prihodnje bi se z učinkovitim obravnavanjem ključnih vprašanj na področju obdavčitve dela, konkurenčnosti, ponudbe stanovanj in fiskalne politike zmanjšale ranljivosti.

(7) Svet je 21. januarja 2025 na podlagi ocene in priporočila Komisije sprejel priporočilo, v katerem je potrdil nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Slovaške ([6]). Načrt zajema obdobje 2025–2028 in predstavlja fiskalno prilagoditev skozi štiri leta. Svet je priporočil naslednje najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov: 3,8 % v letu 2025, 0,9 % v letu 2026, 1,6 % v letu 2027 in 1,5 % v letu 2028, ki ustrezajo najvišjim kumulativnim stopnjam rasti, izračunanim glede na izhodiščno leto 2023, v višini 10,3 % v letu 2025, 11,2 % v letu 2026, 13,0 % v letu 2027 in 14,8 % v letu 2028. Za obdobje 2025–2028 te najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov sovpadajo s korektivno potjo, ki jo je Svet priporočil 21. januarja 2025 v skladu s členom 126(7) PDEU za odpravo čezmernega primanjkljaja ([7]); postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem za Slovaško je začasno zadržan.

(8) Vojna agresija Rusije proti Ukrajini in njene posledice pomenijo eksistencialni izziv za Evropsko unijo. Komisija je države članice pozvala, naj zaprosijo za usklajeno aktivacijo nacionalne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast, da bi podprla prizadevanja EU za hitro in znatno povečanje obrambnih odhodkov ([8]), Evropski svet pa je ta predlog pozdravil 6. marca 2025. Na prošnjo Slovaške je Svet 8. julija 2025 na priporočilo Komisije sprejel priporočilo o dovoljenju Slovaški za odstopanje od priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov ([9]). Obdobje aktivacije nacionalne odstopne klavzule (2025–2028) Slovaški omogoča, da ponovno da prednostni poudarek javnofinančnim odhodkom ali poveča javnofinančne prihodke, tako da trajno višji odhodki za obrambo srednjeročno ne bi ogrozili fiskalne vzdržnosti.

(9) Slovaška je 30. aprila 2026 predložila letno poročilo o napredku 2026 ([10]) v zvezi z upoštevanjem priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov ter v zvezi z izvajanjem reform in naložb v odziv na glavne izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za državo v okviru evropskega semestra. Letno poročilo o napredku odraža tudi polletno poročanje Slovaške o napredku pri izvajanju načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241.

([5]) SWD(2026) 142 final.

([6]) Priporočilo Sveta z dne 21. januarja 2025 o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Slovaške (UL C, C/2025/645, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/645/oj).

([7]) Priporočilo Sveta za odpravo čezmernega primanjkljaja na Slovaškem, sprejeto 21. januarja 2025. Vsi dokumenti, povezani s postopkom v zvezi s čezmernim primanjkljajem na Slovaškem, so na voljo na spletni strani: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/slovakia_en?prefLang=sl.

([8]) Sporočilo Komisije – Upoštevanje večjih obrambnih izdatkov v okviru Pakta za stabilnost in rast (Bruselj, C(2025) 2000 final z dne 19. marca 2025).

([9]) Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2025 o dovoljenju Slovaški za odstopanje od najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov, kot jih je določil Svet v skladu z Uredbo (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne odstopne klavzule) (UL C, C/2025/3974, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3974/oj.

([10]) Letna poročila o napredku za leto 2026 so na voljo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en?prefLang=sl.

(10) Rast realnega BDP je leta 2025 znašala 0,8 %, inflacija po HICP pa 4,2 %. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi realni BDP v letu 2026 zrasel za 0,8 %, v letu 2027 pa za 1,5 %, inflacija po HICP pa naj bi znašala 4,3 % v letu 2026 in 3,2 % v letu 2027.

(11) Po podatkih Eurostata ([11]) se je primanjkljaj sektorja država na Slovaškem zmanjšal s 5,3 % BDP v letu 2024 na 4,5 % BDP v letu 2025. Primanjkljaj se je v letu 2025 zmanjšal predvsem zaradi konsolidacijskih ukrepov in naložb v obrambo, ki so bile nižje od pričakovanih zaradi zamud pri dobavi določene vojaške opreme. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, je v pomladanski napovedi Komisije 2026 v letu 2026 predviden primanjkljaj v višini 4,6 % BDP, v letu 2027 pa 5,4 % BDP. Rahlo povečanje v letu 2026 izhaja predvsem iz povečanja naložb zaradi preložene dobave vojaške opreme iz prejšnjega leta. Povečanje primanjkljaja v letu 2027 je predvsem posledica pričakovanih dobav vojaške opreme.

(12) Glede na ocene Komisije je bila fiskalna naravnanost ([12]), ki vključuje nacionalno financirane odhodke in odhodke, ki jih financira EU, v letu 2025 restriktivna in je znašala 1,1 % BDP. V letih 2026 in 2027 naj bi bila restriktivna, in sicer za 0,5 % oziroma 1,1 % BDP.

(13) Po podatkih Eurostata ([13]) se je dolg sektorja država Slovaške povečal z 59,7 % BDP ob koncu leta 2024 na 61,4 % BDP ob koncu leta 2025. Povečanje deleža dolga v letu 2025 je predvsem posledica visokega primarnega primanjkljaja sektorja država. Poleg tega k naraščajoči dinamiki dolga prispeva tudi to, da odhodki za obresti rastejo hitreje kot gospodarstvo. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, pomladanska napoved Komisije 2026 predvideva, da se bo delež javnega dolga v BDP do konca leta 2026 povečal na 63,7 %, do konca leta 2027 pa še dodatno na 66,9 %. Povečanje v letih 2026 in 2027 je predvsem posledica zelo vztrajnih javnofinančnih primanjkljajev.

(14) Po podatkih Eurostata ([14]) so skupni obrambni odhodki sektorja država na Slovaškem v letu 2025 znašali 2,0 % BDP, kar pomeni povečanje za 0,6 odstotne točke BDP v primerjavi z referenčnim letom 2021. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi v letu 2026 ostal na isti ravni. To pomeni povečanje za 0,6 odstotne točke BDP v primerjavi z referenčnim letom 2021 ([15]).

(15) Unija se še naprej sooča s tveganji motenj v oskrbi z energijo in povečane nestanovitnosti cen, ki jih še zaostrujejo geopolitične napetosti, ki vplivajo na svetovne trge nafte in plina. Izkušnje iz energetske krize v obdobju 2022–2023 so pokazale, da splošni ukrepi, ki niso ciljno usmerjeni, povzročajo velike fiskalne stroške ter so socialno in gospodarsko neučinkoviti. Slovaška od izbruha vojne na Bližnjem vzhodu februarja 2026 ni sprejela novih ukrepov fiskalne politike, da bi ublažila učinek, ki ga imajo visoke cene energije na gospodinjstva in podjetja ([16]).

([11]) Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. aprila 2026.

([12]) Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna EU. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru Mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov Unije.

([13]) Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. aprila 2026.

([14]) Eurostat, javnofinančni odhodki po klasifikaciji izdatkov države po funkcijah (COFOG).

([15]) Natova opredelitev odhodkov za obrambo se razlikuje od opredelitve COFOG. Poleg tega bi lahko prišlo do razlik zaradi časa evidentiranja izdatkov, zlasti kar zadeva vojaško opremo, saj Nato pri poročanju ne upošteva pravil nacionalnih računov za čas evidentiranja.

([16]) To odraža stanje na presečni datum pomladanske napovedi Komisije 2026 (4. maj 2026).

(16) Po izračunih Komisije so se očiščeni odhodki na Slovaškem povečali za 1,7 % v letu 2025, v letih 2024 in 2025 pa kumulativno za 5,4 %. Rast očiščenih odhodkov v letu 2025 je nižja od priporočene najvišje stopnje rasti. Ob upoštevanju let 2024 in 2025 skupaj je skupna stopnja rasti očiščenih odhodkov prav tako pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti.

(17) Glede na izračune Komisije naj bi očiščeni odhodki na Slovaškem v letu 2026 zrasli za 2,9 %, v letih 2024, 2025 in 2026 pa kumulativno za 8,4 %. Predvidena rast očiščenih odhodkov v letu 2026 je nad priporočeno najvišjo stopnjo rasti, kar na letni ravni ustreza odstopanju v višini 0,8 % BDP. Če se upoštevajo leta 2024, 2025 in 2026 skupaj, naj bi bila kumulativna stopnja rasti očiščenih odhodkov pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti ([17]).

(18) Poleg tega nezadostno izvajanje obstoječih pregledov porabe v okviru proračunskega postopka omejuje njihov potencial za prihranke, ki bi lahko izboljšali javne finance.

(19) Leta 2025 je davčni primež (obdavčitev dohodkov iz dela) na Slovaškem pri vseh ravneh dohodka ostal nad povprečjem EU, zlasti za osebe z nizkimi dohodki. Nedavna zvišanja obveznih socialnih in zdravstvenih prispevkov so davčni primež za to skupino še povečala. Prihodki od periodičnih davkov na nepremičnine so na Slovaškem ostali nizki in pod povprečjem EU, predvsem zaradi sistema obdavčitve nepremičnin na podlagi površine, v katerem se nepremičnine obdavčujejo glede na površino in ne glede na tržno vrednost, kar omejuje ustvarjanje prihodkov, slabi pravičnost in prispeva k pritisku na rast cen stanovanjskih nepremičnin. Prihodki od okoljske obdavčitve, vključno z davki na promet, onesnaževanje in uporabo naravnih virov, ostajajo vztrajno pod povprečjem EU, kar kaže na neizkoriščen potencial za okrepitev načela onesnaževalec plača.

(20) V zadnjih dveh letih so se davki od dohodkov pravnih oseb znatno zvišali, uvedba treh razredov davka od dohodkov pravnih oseb januarja 2025 pa je sistem dodatno zapletla. Tako dejanska davčna stopnja kot zakonsko določena stopnja davka od dohodkov pravnih oseb za velika podjetja presegata povprečje EU. Dodatna ovira za poslovno okolje je nedavno uveden davek na plačilne storitve. Medtem je zvišanje splošne stopnje DDV z 20 % na 23 % gospodinjstvom naložilo dodatno davčno breme, dve znižani stopnji DDV, ki zajemata številne vrste blaga in storitev, pa sistem zapletata in povečujeta davčne izdatke. Poleg tega so kapitalski dobički od prodaje nepremičnin po petih letih oproščeni davka, kar oži davčno osnovo in spodbuja dolgoročne stanovanjske naložbe. Čeprav se je vrzel pri izpolnjevanju obveznosti v zvezi z DDV na Slovaškem zmanjšala, ostaja nad povprečjem EU, ki znaša 8,2 %. Slovaška je napredovala pri digitalizaciji davčne uprave, vendar bi nadaljnji napredek, zlasti na področju izdajanja elektronskih računov, kar se že izvaja, in vnaprej izpolnjenih davčnih napovedi, lahko pomagal zmanjšati uhajanje davčnih prihodkov, poenostaviti izpolnjevanje obveznosti in znižati stroške. Hkrati je elektronsko vlaganje napovedi za dohodnino še vedno na nizki ravni in precej pod povprečjem EU.

(21) Sistem socialnega varstva se je v zadnjih letih postopno razširil, pri čemer postaja vse dražji. Obsežni socialni prejemki in nadomestila, kot so trajno 13. izplačilo pokojnin, namenitev dela dohodnine za starše in subvencije za energijo, niso učinkovito ciljno usmerjeni v ranljive skupine, energetski ukrepi, ki zdaj zajemajo 90 % gospodinjstev, pa še naprej izkrivljajo tržne cenovne signale.

([17]) Ker ima Slovaška koristi od prožnosti na podlagi nacionalne odstopne klavzule, se ocena skladnosti osredotoča na slednjo primerjavo.

(22) Slovaška se še naprej sooča s hudim pomanjkanjem stanovanj in ima še vedno najmanjši stanovanjski fond na prebivalca v EU, gradbena dejavnost pa je dodatno oslabela, saj se je v prvi polovici leta 2025 začelo graditi le 7 241 novih stanovanj. Ta upad je skladen s širšim krčenjem stanovanjske gradnje, saj so gradbena dovoljenja, ki so dosegla vrh leta 2021, odtlej vse do leta 2024 stalno upadala, zaradi česar skupni stanovanjski fond Slovaške ostaja precej pod povprečjem EU. Čeprav je bil sprejet novi gradbeni zakon, katerega cilj je poenostaviti postopke izdaje dovoljenj, je njegovo izvajanje še v začetni fazi, učinki pa se še niso pokazali. Tudi najemni sektor je premalo razvit, pri čemer je delež najemniških stanovanj precej pod povprečjem EU in se sčasoma ne povečuje. Podatki popisa kažejo na izrazit upad zasebnih najemniških stanovanj, katerih delež je leta 2021 znašal le 0,86 %. Tudi socialnih stanovanj je občutno premalo, saj predstavljajo le 2,5 % celotnega stanovanjskega fonda, kar je eden najnižjih deležev v EU. Ta sistemska pomanjkanja nesorazmerno vplivajo na marginalizirane skupnosti, zlasti romske družine, od katerih jih 86 % živi v prenaseljenih prostorih, pogosto v segregiranih naseljih brez osnovne infrastrukture, kot je zanesljiv dostop do vode. Negotove stanovanjske razmere spodkopavajo njihovo vključevanje v izobraževanje in zaposlovanje. Poleg tega se je brezdomstvo na Slovaškem v zadnjem desetletju izrazito povečalo. Poleg teh izzivov stanovanjski dodatki krijejo le minimalen delež stroškov najema, zato ne zagotavljajo pomembne podpore cenovni dostopnosti najemnih stanovanj.

(23) Sistematično, smiselno in pravočasno vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev, civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov je še vedno bistvenega pomena, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje instrumentov Unije za financiranje, pa tudi v okviru evropskega semestra.

(24) Pri izvajanju programov kohezijske politike, ki vključuje podporo iz Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), Sklada za pravični prehod (SPP), Evropskega socialnega sklada plus (ESS+) in Kohezijskega sklada, Slovaška ostaja pod povprečjem EU, kar zadeva izbiro projektov in plačila. Pomembno je okrepiti in pospešiti prizadevanja za zagotovitev hitrega izvajanja naložb, hkrati pa čim bolj povečati njihov učinek na terenu. Slovaška že sprejema ukrepe v okviru svojih programov kohezijske politike za povečanje konkurenčnosti in rasti. Vendar se še naprej srečuje z izzivi pri izvajanju, tudi v zvezi z naložbami v raziskave in razvoj ter inovacije, digitalizacijo, varstvom narave in biotske raznovrstnosti ter vključevanjem Romov. Hkrati mora pospešiti izvajanje Sklada za pravični prehod (SPP), saj morajo biti sredstva izplačana do konca leta 2026. Bistveno je zagotoviti, da se nove naložbe, ki jih je Slovaška opredelila v svojem vmesnem pregledu skladov kohezijske politike, zlasti tiste, povezane s petimi prednostnimi nalogami, opredeljenimi v uredbi o vmesnem pregledu ([18]), hitro in učinkovito izvedejo.

(25) V vzhodnih obmejnih regijah Slovaške obstajajo dodatni izzivi, ki ovirajo njihove možnosti za gospodarski in socialni razvoj, saj se obstoječi strukturni izzivi zaostrujejo. Vpliv vojne agresije Rusije proti Ukrajini povečuje varnostne pritiske, ovira čezmejne gospodarske aktivnosti in zmanjšuje privlačnost za naložbe.

(26) Slovaška se spopada z več izzivi, povezanimi s poslovnim okoljem in javno upravo, digitalizacijo, raziskavami in inovacijami, pravosodnim sistemom in protikorupcijskim sistemom, razogljičenjem in preobrazbo industrije, razvojem brezemisijske mobilnosti, trgom dela, izobraževanjem in zdravstvenim varstvom.

(27) Poslovno okolje na Slovaškem še naprej ovira nepredvidljiv regulativni okvir. Pogosta uporaba hitrih zakonodajnih postopkov in sprememb, ki jih predlagajo poslanci ter pri katerih se pogosto obidejo standardne ocene učinka in posvetovanja z deležniki, prispeva k regulativni nestabilnosti. Čeprav je okvir za boljše pravno urejanje formalno vzpostavljen, se uporablja nedosledno in večinoma formalistično, kar omejuje njegovo učinkovitost pri izboljševanju kakovosti in predvidljivosti zakonodaje. Zato posvetovanja z deležniki in ocene učinka niso ustrezno vključeni v zakonodajni postopek, nedavni ukrepi, tudi tisti v okviru načrta za okrevanje in odpornost, pa so prinesli le malenkostne izboljšave. Hkrati upravna obremenitev ostaja velika, saj zapleteni postopki in zahteve glede skladnosti še naprej ovirajo poslovanje. Nazadnje, na Slovaškem še vedno obstajajo regulativne in upravne ovire za enotni trg, ki vplivajo na čezmejno opravljanje storitev in svobodo ustanavljanja, zlasti zaradi razdrobljenih prepovedi vožnje in omejevalnih pravil za maloprodajo.

([18]) Uredba (EU) 2025/1914 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2025 o spremembi uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 glede posebnih ukrepov za obravnavanje strateških izzivov v okviru vmesnega pregleda.

(28) Razdrobljenost struktur lokalnega upravljanja še naprej spodkopava zagotavljanje kakovostnih javnih storitev. Veliko število majhnih občin, ki imajo pogosto omejene upravne zmogljivosti in nezadostno financiranje glede na svoje pristojnosti, omejuje učinkovito načrtovanje naložb in črpanje sredstev EU. Čeprav je bil dosežen določen napredek pri izboljšanju strateškega usklajevanja na centralni ravni in združevanju upravnih zmogljivosti na lokalni ravni s pilotnim uvajanjem centrov skupnih storitev, medobčinsko sodelovanje ostaja omejeno, celovita reforma lokalnega upravljanja pa se še ni začela.

(29) Nedavne zakonodajne spremembe so oslabile preglednost in konkurenco pri javnem naročanju. Povišanje pragov za objavo in poenostavitev postopkov sta zmanjšala upravno breme, vendar sta povečala tudi tveganja za konkurenco in preglednost, zlasti pri naročilih pod pragom. Postopki javnega naročanja ostajajo dolgotrajni, pri oddaji naročil pa še naprej prevladuje uporaba merila najnižje cene, kar omejuje upoštevanje vidikov kakovosti in stroškov v življenjskem ciklu. Zagotavljanje učinkovitega nadzora in okrepitev vloge pristojnih organov pri varovanju konkurence in preglednosti sta bistvenega pomena za izboljšanje učinkovitosti javnofinančnih odhodkov in podpiranje dobrega upravljanja.

(30) Pomisleki glede pravosodnega sistema in protikorupcijskega okvira ostajajo, zmogljivost za odkrivanje, preiskovanje in pregon korupcije na visoki ravni pa se je še poslabšala. Zaznava korupcije in sporočene izkušnje s korupcijo pri poslovanju na Slovaškem ostajajo zelo visoke. Tveganja, opredeljena v letih 2024 in 2025 zaradi razpustitve specializiranih protikorupcijskih agencij (specializiranega tožilstva in nacionalne agencije za boj proti kriminalu) ter reforme kazenskega prava, s katero so bili skrajšani zastaralni roki in znižane kazni za kazniva dejanja korupcije, so se še naprej uresničevala. To spremlja tudi izvajanje pooblastila generalnega državnega tožilca za razveljavitev dokončnih odločb nižjih državnih tožilcev in organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj v predkazenskem postopku. Po reorganizaciji policije in tožilstva je močno upadlo število odkritih in preganjanih primerov korupcije. Pri več odmevnih primerih korupcije so zaradi znižanja kazni za kazniva dejanja korupcije in skrajšanja rokov za pregon storilcev nastale nepopravljive posledice. Decembra 2025 je poskus razpustitve urada za zaščito žvižgačev sprožil dodatne pomisleke glede protikorupcijskega okvira in glede tega, da bi se potencialni žvižgači lahko bali razkriti informacije o korupciji na visoki ravni. Na splošno so ti dogodki še dodatno poudarili, da ni trdnega protikorupcijskega okvira, kar trenutno spodbuja neupravičeno vmešavanje. Potrebna so znatna prizadevanja za odpravo ugotovljenih pomanjkljivosti glede nezadostne specializacije pristojnih organov.

(31) V pravosodnem sistemu je bila uvedena reforma mreže sodišč in je v postopku ocenjevanja. Zaskrbljujoče pa je, da še vedno ni zadostnih jamstev za neodvisnost sodstva, zlasti v zvezi s člani sodnega sveta, katerih pooblastila so se dodatno povečala, na primer v disciplinskih postopkih, pač pa je vlada nedavno sprejela pobude v zvezi z njihovo razrešitvijo s položaja. Ta razvoj dogodkov pomeni neposredna tveganja za poslovno in regulativno okolje na Slovaškem.

(32) Slovaška je dosegla napredek na področju digitalne infrastrukture tako v mestih kot na podeželju, pri čemer zasebni telekomunikacijski operaterji vlagajo v gigabitna omrežja in omrežja 5G. Kljub temu sorazmerno slaba pokritost na podeželskih območjih ob omejenih javnofinančnih odhodkih zahteva nadaljnja prizadevanja. Zakonodajni ukrepi, uvedeni leta 2025, vključno z gradbeno zakonodajo in zakonom o gigabitni infrastrukturi, naj bi podprli uvajanje digitalne infrastrukture, vendar nekateri regulativni izzivi ostajajo. Počasno uvajanje digitalnih tehnologij na Slovaškem še naprej ovira konkurenčnost in rast, saj je leta 2025 vsaj osnovno digitalno intenzivnost doseglo le 57 % malih in srednjih podjetij (MSP), medtem ko povprečje EU znaša 71 %. Pomanjkanje zadostnih digitalnih spretnosti in možnosti za izpopolnjevanje med zaposlenimi ter težave pri privabljanju strokovnjakov za IKT pomenijo pomembne izzive za podjetja. Kljub številnim prizadevanjem razdrobljenost, pomanjkanje osredotočenosti na uporabniško izkušnjo in počasno uvajanje e-uprave slabijo verodostojnost reform ter poudarjajo potrebo po boljšem upravljanju podatkov, interoperabilnosti in nadaljnjem povezovanju storitev e-uprave.

(33) Na Slovaškem, ki je bila leta 2025 opredeljena kot „nastajajoči inovator“, se povečuje razkorak med uspešnostjo in povprečjem EU. Odhodki javnega sektorja za raziskave in razvoj so se zmanjšali z 0,45 % leta 2023 na 0,39 % leta 2024, kar je precej pod povprečjem EU. Leta 2023 se je vlada zavezala, da bo ohranila dinamiko vsakoletnega povečevanja javnofinančnih odhodkov za raziskave in razvoj, ki naj bi do leta 2030 dosegli 0,67 % BDP. To dinamiko je treba ohraniti, da bi se izboljšala konkurenčnost Slovaške, hkrati pa dodatno spodbuditi zasebne naložbe v raziskave in razvoj, ki ostajajo kritično nizke.

(34) Slovaško okolje raziskav in inovacij ostaja razdrobljeno, pri izboljševanju sodelovanja med podjetji in raziskovalnim sektorjem pa je bil dosežen le omejen napredek. Ekosistem raziskav in inovacij ni dovolj predvidljiv zaradi nerazvitega institucionalnega okvira brez jasno določenih pristojnosti. Spodbujanje praks, razvitih v okviru načrta za okrevanje in odpornost, povezanih z izvajanjem mednarodnih ocenjevanj za dodeljevanje nepovratnih sredstev in prenos znanja, bo ključno za prispevanje h kakovosti rezultatov raziskav in povečanje verjetnosti njihovega uspešnega trženja. Za nadaljnje spodbujanje sodelovanja med podjetji in akademskimi krogi ter zlasti prenosa tehnologije bi bilo za Slovaško koristno, da sledi mednarodnim dobrim praksam glede lastništva pravic intelektualne lastnine, nastalih na univerzah.

(35) Možnosti MSP za naložbe v raziskave in razvoj so omejene, saj je trenutna shema davčnih spodbud za raziskave in razvoj naklonjena večjim podjetjem. Izboljšanje programov spodbud za raziskave in razvoj ter močnejše usmerjanje politik na področju raziskav in razvoja v MSP bi lahko spodbudilo potencial Slovaške za rast.

(36) Slovaško gospodarstvo, vključno z velikim in energetsko intenzivnim industrijskim sektorjem, se kljub prizadevanjem za posodobitev in doseganje podnebnih ciljev še naprej spopada z izzivi v zvezi s konkurenčnostjo. Industrija ostaja velik sektor z vidika porabe energije in ogljične intenzivnosti, čeprav sta se obe v zadnjih letih zmanjšali zaradi povečane učinkovitosti in strukturnih sprememb. Visoke cene energije so še naprej velik izziv za podjetja, kar je posledica strukturnih težav. Da bi Slovaška dosegla stroškovno učinkovit prehod na razogljičenje in hkrati ohranila konkurenčnost industrije, mora še naprej vlagati v energetsko učinkovitost in pospešiti elektrifikacijo industrijskih procesov. To bi bilo mogoče spodbuditi tudi z ukrepi za izboljšanje razmerja med cenami električne energije in zemeljskega plina. Potencial domače proizvodnje tehnologij za neto ničelne emisije ostaja premalo izkoriščen. Vključevanje nastajajočih industrijskih sektorjev v vrednostne verige EU in prehod na proizvode, ki bolj temeljijo na inovacijah, ostajata ključna priložnost za slovaško gospodarstvo.

(37) Slovaška si sicer prizadeva za diverzifikacijo oskrbe z zemeljskim plinom in zmanjšanje povpraševanja, vendar je njena odvisnost od ruskih fosilnih goriv še vedno znatna, zaradi česar je država izpostavljena zunanjim tveganjem. Leta 2025 je bilo več kot 50 % zemeljskega plina in več kot 80 % nafte ruskega izvora. Delež energije iz obnovljivih virov v mešanici virov električne energije na Slovaškem je bil leta 2025 med najnižjimi v EU, potencial države na področju vetrne energije pa ostaja neizkoriščen. Razogljičenje na Slovaškem po opustitvi premoga leta 2023 temelji predvsem na jedrski energiji. Povprečne cene električne energije so še naprej pod znatnim vplivom dragega zemeljskega plina. Zmanjšanje njegovega deleža pri proizvodnji električne energije bi pripomoglo k stabilizaciji slovaškega elektroenergetskega sistema, omogočilo cenovno dostopnejšo električno energijo in podprlo konkurenčnost. Slovaška je v okviru načrta za okrevanje in odpornost sprejela ukrepe za pospešitev uvajanja energije iz obnovljivih virov in izboljšanje zakonodajnega okvira, vendar uvajanje obnovljivih virov energije ostaja zelo počasno. Pomanjkanje dolgoročne gotovosti za vlagatelje v energijo iz obnovljivih virov ostaja ključna strukturna ovira za razvoj novih projektov. Zlasti bi razširitev uporabe dražb energije in večja uporaba dolgoročnih pogodb podprli razvoj večjih projektov na področju obnovljivih virov energije, hkrati pa odprli nove možnosti za razogljičenje energetsko intenzivnih industrijskih panog.

(38) Za zadovoljitev povečanih potreb po elektrifikaciji industrije in trajnostni mobilnosti so potrebna nadaljnja prizadevanja za pospešitev novih naložb v omrežje in povečanje njegove zmogljivosti. Nadaljnje razogljičenje sektorja ogrevanja in hlajenja z večjo uporabo rešitev na področju obnovljivih virov energije bi pripomoglo k doseganju podnebnih ciljev in prispevalo k dostopnejšim cenam energije. Poleg pospeševanja elektrifikacije bi bilo mogoče prehod ogrevanja na nizkoogljično gospodarstvo okrepiti s širitvijo geotermalnih rešitev, saj ima Slovaška ponekod ugodne geološke razmere.

(39) Za Slovaško je značilen zelo majhen prodor brezemisijske mobilnosti, kar je razvidno iz tega, da ima enega najnižjih deležev novih registracij brezemisijskih vozil v EU, kot tudi iz zapoznelega uvajanja brezemisijske polnilne in oskrbovalne infrastrukture. Čeprav je Slovaška v okviru načrta za okrevanje in odpornost sprejela nekatere reforme, se spodbude za podporo uvajanju brezemisijskih vozil in infrastrukture še niso uresničile. Uvedba spodbud, opisanih v akcijskem načrtu za elektromobilnost, je ključnega pomena, da se omogočijo znatne nadaljnje naložbe v zasebnem sektorju. Podobno se slovaška infrastruktura za železniški promet le počasi posodablja, kar omejuje njeno privlačnost za potniški in komercialni promet. Poleg tega Slovaška nima centraliziranega pristopa k dolgoročnemu financiranju gradnje in prenove nacionalne prometne infrastrukture. To bi bilo mogoče izboljšati s stalnimi in predvidljivimi nacionalnimi proračunskimi prispevki za razvoj in vzdrževanje prometne infrastrukture, ki bi se uporabljali skupaj z evropskim in javno-zasebnim financiranjem. Poleg tega je treba dodatno racionalizirati faze pred naložbami v prometno infrastrukturo, da se pospešita razvoj in vzdrževanje infrastrukture. Pomanjkanje ustreznih možnosti prevoza na Slovaškem, zlasti na podeželskih območjih, tudi pogosto omejuje mobilnost in dostop do osnovnih storitev za prizadeta gospodinjstva z nizkimi dohodki. Zlasti zaostajata povezljivost javnega prevoza ter uvajanje možnosti aktivne mobilnosti, ukrepov za prevoz na zahtevo in socialnih taksijev za gospodinjstva z nizkimi dohodki v najbolj prizadetih regijah, na primer v osrednji in vzhodni Slovaški.

(40) Čeprav je načrt Slovaške za prilagajanje podnebnim spremembam vzpostavljen, izvajanje politik podnebne odpornosti zaostaja zaradi pomanjkljive institucionalne pripravljenosti, nizke ozaveščenosti na regionalni in lokalni ravni ter nezadostne stopnje medresorskega sodelovanja. Kakovost vode in gospodarjenje z vodnimi viri se še naprej slabšata, tudi zaradi hidromorfoloških sprememb in onesnaženosti s pesticidi, kar vpliva na produktivnost industrije in kmetijstva ter na zdravje ljudi. Čeprav je bil dosežen določen napredek pri recikliranju odpadne embalaže, Slovaški še vedno grozi, da ne bo dosegla ciljev glede komunalnih odpadkov in odpadne embalaže ter cilja do leta 2035 glede odlaganja komunalnih odpadkov na odlagališčih. Na produktivnost kmetijstva, gozdarstva in panog, povezanih z vodo, vpliva tudi degradacija ekosistemov, kar ima velike gospodarske posledice. To povzročajo predvsem pritiski, kot so netrajnostno gozdarstvo in kmetijstvo, razvoj infrastrukture ter invazivne vrste.

(41) Glede na ključno vlogo človeškega kapitala pri krepitvi konkurenčnosti in strateške avtonomije Unije je Svet leta 2026 priporočil, naj države članice ukrepajo, da bi nujno rešile strukturne izzive, povezane s človeškim kapitalom, na področju spretnosti, izobraževanja in usposabljanja, ki ovirajo konkurenčnost. Specifična priporočila za državo za leto 2026, naslovljena na Slovaško, lahko prispevajo k izvajanju priporočila Sveta o človeškem kapitalu v Uniji.

(42) Visoka dolgotrajna brezposelnost premalo zastopanih skupin, zlasti Romov, nizko usposobljenih in starejših delavcev, ostaja izziv ter poglablja vrzeli v spretnostih in regionalne razlike. Vendar naložbe v politike za pomoč ranljivim skupinam ljudi pri iskanju ali ohranjanju zaposlitve ostajajo nizke, pri čemer so razmere slabše v vzhodnih regijah države. Udeležbo na trgu dela, zlasti žensk, ovira nezadostna razpoložljivost in uporaba cenovno dostopnih visokokakovostnih storitev predšolske vzgoje in varstva, zlasti za otroke, mlajše od treh let, pri čemer razlike prizadenejo prikrajšane skupine. Poleg tega so prožne ureditve dela, kot so možnosti za delo s krajšim delovnim časom in delo na daljavo, še vedno zelo omejene.

(43) Slovaška se srečuje s trajnimi izzivi v svojem sistemu izobraževanja in pridobivanja spretnosti, ki omejujejo dolgoročno rast in rezultate na trgu dela. Pri krepitvi temeljnih spretnosti je bil dosežen omejen napredek, zlasti med prikrajšanimi učenci, tudi v marginaliziranih romskih skupnostih. Z nedavnimi zakonodajnimi reformami so bili uvedeni ukrepi za izboljšanje matematične pismenosti in krepitev temeljnih kompetenc. Velik delež učencev ne dosega minimalne ravni znanja pri temeljnih predmetih, rezultati pa so pod povprečjem EU. Izostajanje od pouka in zgodnje opuščanje šolanja, zlasti na podeželskih območjih, dodatno slabita rezultate izobraževanja. Kljub tekočim reformam dostop do podpornih ukrepov ostaja nezadosten, zlasti za učence s posebnimi izobraževalnimi potrebami, kar ovira enak in vključujoč dostop do kakovostnega izobraževanja.

(44) Še vedno obstaja precejšnje pomanjkanje spretnosti, ki prizadene več kot polovico podjetij ter odraža neskladje med spretnostmi delovne sile in potrebami trga dela. Čeprav je bil pri učenju odraslih dosežen določen napredek, udeležba ostaja nizka, zlasti med nizko usposobljenimi delavci. Udeležba pri učenju na delovnem mestu ostaja pod povprečjem EU, vztrajajo pa tudi vrzeli v osnovnih digitalnih spretnostih in nizka udeležba žensk na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike. Sprejeti so bili ukrepi za reformo poklicnega izobraževanja in usposabljanja ter spodbujanje usmerjanja na področje naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike z izboljšanjem matematične pismenosti na višji sekundarni ravni. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za razširitev možnosti za preusposabljanje in izpopolnjevanje, okrepitev usposabljanja učiteljev, izboljšanje izvajanja reform učnih načrtov ter povečanje vpisa na področja naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, tudi s preoblikovanjem srednjih industrijskih šol v specializirane ustanove, usmerjene v naravoslovje, tehnologijo, inženirstvo in matematiko, ter tesnejšim sodelovanjem z delodajalci in visokošolskimi ustanovami. Hkrati nizek delež prebivalstva s terciarno izobrazbo, velik odliv študentov in nizke stopnje njihovega vračanja, zlasti v sektorjih z velikim povpraševanjem, omejujejo razpoložljivost usposobljene delovne sile. V tem okviru vključevanje državljanov tretjih držav na trg dela ostaja omejeno in razdrobljeno, pri čemer ni celovitega okvira, ki bi podpiral njihovo dolgoročno vključevanje. Krepitev zadržanja in privabljanja usposobljenih strokovnjakov bi pomagala odpraviti pomanjkanje delovne sile in podpreti gospodarsko konkurenčnost.

(45) Odpornost slovaškega zdravstvenega sistema je zaradi pomanjkanja in staranja zdravstvenih delavcev še naprej pod znatnim pritiskom. Število zaposlenih je pod povprečjem EU, pri zdravnikih splošne medicine primanjkljaj znaša 21 %, skoraj četrtina medicinskih sester pa se približuje upokojitvi. Kljub nedavnim zvišanjem plač za del zdravstvenega osebja težave z zadržanjem zaposlenih ostajajo, povečujejo pa jih slabi delovni pogoji, majhno zanimanje za poklice v primarnem zdravstvenem varstvu in odseljevanje. Prizadevanja za odpravo pomanjkanja delovne sile in infrastrukturnih vrzeli ostajajo nezadostna, pri čemer je bilo leta 2023 za preventivno zdravstveno varstvo namenjenih le 2,7 % odhodkov za zdravstvo, kar je precej pod povprečjem EU. Kljub ambulantam, financiranim v okviru načrta za okrevanje in odpornost, ter razširitvi presejalnih programov ti ukrepi še niso bistveno izboljšali dostopa ali pravičnosti. Vztrajna zadolženost in dolge zamude pri plačilih v večjih državnih bolnišnicah odražajo neučinkovitost sistema, ki jo še povečujejo visoki samoplačniški izdatki. Načrt za okrevanje in odpornost je prispeval k nekaterim izboljšavam pri usklajevanju zdravstvenih storitev. Vendar so potrebna nadaljnja prizadevanja za okrepitev primarnega in preventivnega zdravstvenega varstva, zlasti za ranljive osebe, zagotovitev oskrbe s ključnimi zdravstvenimi proizvodi ter zagotovitev dolgoročne fiskalne vzdržnosti.

(46) Storitve dolgotrajne oskrbe so še naprej premalo financirane in ostajajo precej omejene, zlasti za ranljive skupine. Zaradi staranja prebivalstva naj bi se javnofinančni odhodki za dolgotrajno oskrbo srednje- in dolgoročno povečali. Pomanjkanje delovne sile in regionalne razlike omejujejo zagotavljanje storitev, zlasti na podeželskih območjih in v vzhodnih regijah Slovaške. Kljub nekaterim začetnim reformam in naložbam, uvedenim v okviru načrta za okrevanje in odpornost, dostop do cenovno dostopne in kakovostne dolgotrajne oskrbe po regijah ostaja neenakomeren, oskrba v skupnosti pa je še vedno premalo razvita.

(47) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet leta 2026 priporočil, naj države članice euroobmočja ukrepajo, tudi v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja za leto 2026. Kar zadeva Slovaško, priporočilo 1 prispeva k izvajanju prvega, drugega, tretjega in petega priporočila za euroobmočje, priporočilo 2 prispeva k izvajanju četrtega priporočila za euroobmočje, priporočilo 3 prispeva k izvajanju osmega in devetega priporočila za euroobmočje, priporočili 4 in 5 prispevata k izvajanju sedmega priporočila za euroobmočje, priporočilo 6 pa prispeva k izvajanju petega priporočila za euroobmočje.

(48) Ob upoštevanju poglobljenega pregleda Komisije in njenih ugotovitev o obstoju neravnotežij so priporočila v skladu s členom 6 Uredbe (EU) št. 1176/2011 izražena v priporočilih 1, 2, 3 in 5. Politike iz priporočila 1 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih s trgom stanovanjskih nepremičnin in zadolženostjo gospodinjstev. Politike iz priporočil 1, 2 in 5 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih z zunanjimi in javnofinančnimi saldi. Politike iz priporočil 1, 3 in 5 prispevajo k obravnavanju ranljivosti, povezanih s konkurenčnostjo. Priporočila 1, 2, 3 in 5 prispevajo k odpravljanju neravnotežij in izvajanju priporočila o ekonomski politiki euroobmočja za leto 2026 v skladu z uvodno izjavo 47 –

PRIPOROČA, da Slovaška v letih 2026 in 2027 ukrepa tako, da:

1. še naprej upošteva najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov, ki jih je Svet priporočil 21. januarja 2025 za odpravo čezmernega primanjkljaja, hkrati pa izkoristi prožnost v skladu z nacionalno odstopno klavzulo, ki jo je aktiviral Svet; okrepi skupne odhodke za obrambo in varnostne odhodke ter pripravljenost, hkrati pa zagotovi vzdržnost dolga in učinkovito porabo ter postopno prilagodi proračun, da se ohranijo strukturno višji odhodki za obrambo; zagotovi, da so ukrepi, sprejeti za ublažitev učinka zvišanja cen energije, začasni, namenjeni zaščiti ranljivih gospodinjstev ali zadostitvi potreb energetsko intenzivnih podjetij, da ohranijo spodbude za prihranke energije in da so njihovi fiskalni stroški v skladu z zavezami iz fiskalnega okvira EU; poveča učinkovitost davčne mešanice, tudi z zmanjšanjem odvračilnih dejavnikov na trgu dela ter večjo uporabo okoljskih davkov in periodične obdavčitve premoženja; poenostavi davčni sistem in izboljša učinkovitost porabe, tudi z uskladitvijo pregledov porabe s proračunskim postopkom; še naprej krepi izpolnjevanje davčnih obveznosti, med drugim z nadaljnjo digitalizacijo davčne uprave; ohrani cenovne spodbude za varčevanje z energijo in bolje ciljno usmeri odhodke za socialno zaščito; pospeši gradnjo z racionalizacijo postopkov prostorskega načrtovanja in izdaje dovoljenj, razširi zasebni najemniški trg ter spodbuja cenovno dostopna in socialna stanovanja, tudi z namenjanjem stanovanj ranljivim skupinam;

2. zagotovi kontinuiteto reform in naložb, ki se izvajajo v okviru Mehanizma za okrevanje in odpornost; pospeši prizadevanja za izvajanje programov kohezijske politike, pri čemer se po potrebi opre na prerazporeditev v strateške prednostne naloge in prožnosti, dogovorjene v okviru vmesnega pregleda okvira kohezijske politike; obravnava edinstvene socialno-ekonomske in varnostne izzive ter izzive na področju civilne pripravljenosti, ki vplivajo na regije na zunanji vzhodni meji EU, vključno s potrebo po naložbah v infrastrukturo za dvojno rabo;

3. izboljša poslovno okolje tako, da ustvari predvidljivejše regulativno okolje ter zagotovi, da so v zakonodajni postopek vključeni ocena učinka in posvetovanja z deležniki; odpravi preostale ovire pri zagotavljanju storitev; odpravi razdrobljenost struktur upravljanja, tudi s pripravo reforme lokalnega upravljanja; izboljša zagotavljanje storitev e-uprave in uporabniško izkušnjo pri njihovi uporabi; poskrbi, da bodo postopki javnega naročanja pregledni in odprti za konkurenco; okrepi pravosodni sistem, vključno z njegovo neodvisnostjo, ter izboljša učinkovitost protikorupcijskega okvira, tudi z zagotavljanjem ustreznega, avtonomnega in učinkovitega odkrivanja, preiskovanja in pregona primerov korupcije na visoki ravni ter zadostnih specializiranih zmogljivosti na ravni policije in tožilstva;

4. še naprej širi gigabitno povezljivost, zlasti na manj pokritih območjih; poveča uporabo digitalnih tehnologij, zlasti med MSP, z odpravo ozkih grl pri njihovem uvajanju; izboljša politiko na področju raziskav in inovacij z nadaljnjim povečevanjem javnih naložb v raziskave in razvoj, racionalizacijo sistemov upravljanja, financiranja in vrednotenja na področju raziskav in inovacij, spodbujanjem sodelovanja med podjetji in raziskovalnim sektorjem ter revizijo sheme davčnih spodbud za raziskave in razvoj, da bi se zagotovila večja podpora MSP;

5. spodbuja naložbe za krepitev industrijske konkurenčnosti, tudi s spodbujanjem razogljičenja in elektrifikacije ter gospodarske diverzifikacije; pospeši diverzifikacijo oskrbe z energijo, da bi se postopno odpravila odvisnost od ruskih virov; pospeši uvajanje obnovljivih virov energije, zlasti vetrne energije, ter poveča učinkovitost postopkov priključevanja na omrežje; podpira nadaljnje naložbe v omrežja, zlasti elektroenergetska omrežja, ter v razogljičenje sektorja ogrevanja; podpira nadaljnje uvajanje brezemisijske mobilnosti, reformira upravljanje naložb v promet ter posodobi trajnostno prometno infrastrukturo in poveča naložbe vanjo, zlasti za železniško omrežje; okrepi ravnanje z odpadnimi viri, ponovno uporabo komunalnih odpadkov in odpadne embalaže ter ohranjanje naravnih virov ter poveča podnebno odpornost in odpornost v zvezi z vodo, tudi z vključevanjem sonaravnih rešitev in dokončno določitvijo območij narodnih parkov;

6. okrepi udeležbo premalo zastopanih skupin na trgu dela, zlasti v regijah z visoko brezposelnostjo, in spodbuja prožnejše ureditve dela; poveča razpoložljivost cenovno dostopne visokokakovostne predšolske vzgoje in varstva za otroke, mlajše od treh let; zagotovi enak in vključujoč dostop do kakovostnega izobraževanja na vseh ravneh, s poudarkom na poučevanju temeljnih spretnosti, tudi za otroke iz prikrajšanih okolij; poveča možnosti za preusposabljanje in izpopolnjevanje odraslih, tudi z vlaganjem v digitalne spretnosti in usposabljanje učiteljev ter povečanjem vpisa v izobraževalne programe na področju naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike; okrepi ohranjanje in privabljanje usposobljenih strokovnjakov za odpravo pomanjkanja delovne sile; izboljša zagotavljanje primarnega zdravstvenega varstva in razširi ukrepe preventivnega zdravstvenega varstva; okrepi odpornost in fiskalno vzdržnost sistemov zdravstvenega varstva in dolgotrajne oskrbe ter zagotovi cenovno dostopno in kakovostno dolgotrajno oskrbo, zlasti z nadaljnjim širjenjem oskrbe v skupnosti.

V Bruslju, 10. julija 2026

*Za Svet*

*predsednik*

S. HARRIS